

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
De heer drs. H. Zijlstra
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Binnenhof 22
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070-312 92 00
fax 070-312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

Datum 24 januari 2012
betreft reactie op uw brief d.d. 12 december 2011 over o.a. de motie Ganzevoort (32618, I)
Kenmerk 148053.14U

Geachte heer Zijlstra,

De leden van de vaste commissie voor OCW hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief d.d. 12 december 2011, waarin u ingaat op de vragen van de leden van verschillende fracties, zoals geformuleerd in de brief d.d. 15 november 2011. Er leven desalniettemin bij de leden van de commissie nog enkele vragen en opmerkingen ten aanzien van de Kamerbreed aangenomen motie-Ganzevoort, de toegankelijkheid van het onderwijs en de beschikbare middelen voor de profilering van instellingen.

Uitvoering motie-Ganzevoort

Tijdens het debat over wetsvoorstel 32 618¹ is Kamerbreed de motie-Ganzevoort c.s. aangenomen over het voorkomen van disproportionele gevolgen voor deeltijdstudenten (32 618, I). In deze motie wordt de regering verzocht in overleg met de sector zo spoedig mogelijk en in elk geval vóór 1 september 2012, een regeling te treffen die disproportionele gevolgen voor deeltijdstudenten voorkomt. De leden van de commissie vragen u op welke wijze u voornemens bent deze motie uit te voeren. In uw brief van 12 december geeft u aan dat u in maart 2012 in een brief aan de Tweede Kamer in zal gaan op een brede verkenning naar wettelijke kaders rond deeltijdstudies. De leden verzoeken u echter om een eigenstandige reactie aan de Eerste Kamer, aangezien er een motie aangaande dit onderwerp in deze Kamer is aangenomen. Verder vragen deze leden of u inmiddels in overleg bent getreden met de sector over de gevolgen van de langstudeerdersmaatregel voor deeltijdstudenten, of dat u voornemens bent dat nog te doen. Zo ja, met welke personen of instanties in de sector voert u dat overleg?

Na lezing van uw brief zijn de leden niet overtuigd van uw stelling dat de langstudeerdersmaatregel geen disproportionele gevolgen heeft voor deeltijdstudenten. Zij begrijpen dat u het lagere studietempo van deeltijdstudenten in het wetenschappelijk onderwijs terugvoert op keuzes van instellingen over de inrichting van deeltijdopleidingen. Daarbij gaat u ervan uit dat de instellingen in het wetenschappelijk onderwijs maatregelen zullen nemen om de deeltijdopleidingen beter te laten aansluiten op de nominale studieduur. De leden van de vaste commissie voor OCW zien echter niet hoe deze aansluiting kan worden gerealiseerd zonder dat ofwel het studie-

¹ Wet verhoging collegegeld langstudeerders.

Datum 24 januari 2012
Kenmerk 148053.14U
blad 2

niveau van de deeltijdopleiding wordt verlaagd door bijvoorbeeld het ruimhartig verlenen van vrijstellingen voor vakken, ofwel deeltijdstudenten de mogelijkheid wordt ontnomen de deeltijdstudie te combineren met een baan en/of gezin, door het feitelijk ontnemen van het deeltijdkarakter aan de studie. Daarnaast lezen zij in uw reactie geen onderbouwing van uw stelling dat de langstudeerdersmaatregel geen disproportionele gevolgen zou hebben voor deeltijdstudenten en in het verlengde daarvan, *life long learning*. Zij vragen u opnieuw deze stelling te onderbouwen en in te gaan op mogelijk disproportionele effecten van de langstudeerdersmaatregel. Daarbij vragen zij u in te gaan op de suggestie om het nominaal studeren van deeltijdstudenten te koppelen aan de geprogrammeerde studielast per jaar.

Zij vragen u verder om in te gaan op een tweetal specifieke gevallen die bij hen onder de aandacht zijn gekomen. Allereerst is dat de situatie van leraren die met de lerarenbeurs studeren en nu geconfronteerd worden met de langstudeerdersmaatregel. Als voorbeeld noemen zij de docent Frans die M-Frans volgt met een lerarenbeurs. De opleiding kan in theorie in drie jaar, maar dat lukt maar een klein deel van de studenten. Na drie jaar staat hij voor het dilemma: doorstuderen en de langstudeerdersboete betalen, of stoppen en dan de lerarenbeurs terugbetalen. Ten tweede brengen de leden van de commissie onder uw aandacht dat verschillende opleidingen hun deeltijdbachelor omzetten in een premaster vanwege de langstudeerdersregeling en zodoende inzetten op een lager instroomniveau. Een voorbeeld hiervan is de tweejarige deeltijdbachelor filosofie in Nijmegen, die wordt vervangen door een eenjarige premaster van 60 ECTS. Graag een reactie van u op het bovenstaande.

Toegankelijkheid van het onderwijs

Ten aanzien van de toegankelijkheid van het onderwijs wijst u er in uw brief op dat Nederland het internationaal gezien relatief goed doet met de minste ondervertegenwoordiging van studenten uit laag opgeleide gezinnen. U wijst daarbij op het recent gepubliceerde onderzoek Eurostudent IV, 2011.² Ook al is in dat onderzoek een aantal categorieën of elementen niet betrokken (potentiële studenten die toch geen hoger onderwijs zijn gaan volgen, afgestudeerden en mogelijke verschillen tussen opleidingen en instellingen), toch waarderen deze leden evenals de staatssecretaris de volgens dit onderzoek relatief hoge mate van sociale inclusiviteit van het Nederlandse hoger onderwijs. Zij zijn dan ook erg benieuwd naar de resultaten van het door de regering ingestelde onderzoek dat zal worden uitgevoerd door het bureau ResearchNed, naar de effecten van een aantal belangrijke beleidsmaatregelen. Kunt u de Kamer de resultaten van het onderzoek toesturen zodra deze beschikbaar zijn?

Middelen

In reactie op de vraag of er meer middelen ter beschikking worden gesteld voor de profilering van de instellingen, antwoordt u in uw brief d.d. 12 december 2011 dat bij de onderhandelingen over de hoofdlijnakoorden de hoogte van het daarvoor bedoelde budget zal worden bepaald.

² Te raadplegen via <www.eurostudent.eu>.

Datum 24 januari 2012
Kenmerk 148053.14U
blad 3

Kunt u aangeven waarom u denkt dat met de 38 miljoen euro per jaar, die hiervoor blijkt dat akkoord wordt vrijgemaakt, de gewenste omslag wel kan worden bereikt en bij uw antwoord de reacties uit het veld betrekken? Mutatis mutandis geldt deze vraag eveneens ten aanzien van het HBO.

De leden van de vaste commissie voor OCW zien met belangstelling uit naar uw reactie, bij voorkeur te ontvangen binnen vier weken na dagtekening van deze brief.

Hoogachtend,

Dr. A.H. Flierman,
Voorzitter van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap